

**Jurgos Sidabrienės, Romos Drakšienės „Tišku tašku“ serijos
dailės ir technologijų vadovėlio 2 klasei rankraščio**

RECENZIJĄ

Vertinti pateiktas Jurgos Sidabrienės, Romos Drakšienės „Tišku tašku“ serijos dailės ir technologijų vadovėlio 2 klasei rankraštis (Kaunas: „Šviesa“, 2010, - 89 puslapiai).

Vadovėlio rankraštis atitinka pagrindinius šiuolaikiniams vadovėliams keliamus reikalavimus. Jame pateikta mokymosi medžiaga padeda siekti Bendrosiose programose suformuluotų tikslų ir uždavinių, ugdyti specifinius dailės ir technologijų gebėjimus. Vadovėlis sudarytas atsižvelgiant į antros klasės mokinių amžiaus tarpsnio ypatumus. Numatytas vadovėlyje valandų skaičius, metodinė sąranga atliepia pagrindines demokratinės visuomenės ir Lietuvos valstybės vertybes. Vadovėlis yra nešališkas lyties, amžiaus grupių, neįgalumo, gebėjimo, socialinės padėties, rasės, religijos ar įsitikinimų atžvilgiu. Vertinu, kad autorė skatina domėtis daile artimiausioje aplinkoje. Mano manymu vertinamo vadovėlio rankraštyje per daug dėmesio skiriama pajūrio regionui - ne visai teisinga kitų Lietuvos kraštų atžvilgiu.

Vadovėlio rankraštis atitinka Pradinio ugdymo bendrojoje programoje apibrėžtą dailės ir technologijų dalykų turinio apimtį. Mokomoji medžiaga tikslinga, leidžia mokiniams įgyti naujų žinių ir ugdyti kūrybinius ir praktinius gebėjimus.

Pateikiama medžiaga ir veiklos skatina naują mokomąją medžiagą sieti su anksčiau įgytomis žiniomis ir gebėjimais, plečia mokinių akiratį ir skatina naujai pažvelgti į jau išgyventus dailės ir technologijų reiškinius, juos tyrinėti, suvokti ir įgyti naujų kompetencijų.

Vadovėlio rankraščio mokomosios užduotys ir veiklos tinkamos dailės ir technologijų žinioms ir gebėjimams įgyti, ragina stebėti, kritiškai mąstyti, analizuoti, naudotis informacija, bendrauti ir bendradarbiauti, ieškant idėjų, siūlant sprendimus ir atrandant, kas bendra ar individualu. Ypač tam tinka integruoti projektai „Jūratė ir Kastytis“, „Neringa“, „Eglė - žalčių karalienė“.

Tekstai trumpi, aiškūs, informatyvūs, nukreipiantys veiklai. Užduotys įvairios, kūrybiškos, integruotos į kitų dalykų mokymąsi, jas gali atlikti įvairių gabumų bei polinkių vaikai. Pateikiami klausimai – dalykiški, išplaukiantys iš nagrinėjamos problemos, skatinantys fantazuoti, mąstyti, nereikalaujantys vienintelio teisingo atsakymo. Iliustracijos žadina kūrybinę mintį, skatina pažinti artimiausią aplinką, suvokti menines vertybes. Mokiniai raginami su džiaugsmu imtis kūrybos. Vadovėlio rankraščio tekstinė ir vaizdinė informacija iš esmės atitinka skirtingus mokinių poreikius, mokymosi stilius ir amžiaus tarpsnį, tačiau temoje „Pasakų veikėjo portretas“ (p. 58) pateiktas nelabai tipiškas portretas „Igno Vytauto Saulė“. Antrokui gali būti per sudėtinga suvokti tokį

*Kopija tikra: 3 ekspertinio vertinimo skyriaus
metodiniški Natalija Stikviciute 2010m.*

portretą. O lyginant „gerą – blogą“ pasakų personažą, vertėtų paieškoti tipiškesnio neigiamo portreto.

Vertinamas vadovėlio rankraštis parašytas taisyklinga lietuvių kalba. Kalbos stilius aiškus, logiškas, informatyvus ir suprantamas tokio amžiaus vaikams. Nesuprantamos arba naujos sąvokos paaiškinamos „Žodynyje“, esančiame vadovėlio gale.

Vadovėlio rankraštyje pateikiamos iliustracijos parinktos tikslingai, yra tinkamos ugdyti mokinių žinias ir gebėjimus. Dominuoja vaizdinė medžiaga. Daug dailės kūrinių reprodukcijų, nuotraukų ir schemų, padarančių vadovėlių patrauklų, suprantamą ir informatyvų. Ypatingai gyvai, vaizdžiai ir suprantamai pavaizduotas judėjimas temoje „Skubu į pasaką“ (p.62-63). Labai gerai iš skirtingų laikmečių parinkti architektūros pavyzdžiai temoje „Statau pasakų karalystę“ (p. 56), panoraminės Vilniaus nuotraukos (p. 74). Išsamiai atskleistas žalčio motyvas „Žaltys – gyvybės simbolis“ (p. 76) ir kt.

Dėmesį blaško ant iliustracijų matomi ir visai nereikalingi užrašai „Shutterstock“, „žynios.lt“, „Fotobankas“ ir internetiniai adresai (kad ir mažu šriftu). Abejonių kelia temoje „Arbata su citrina“ pateikiamos džiovintų apelsinų nuotraukos, kai kalbama apie citrinas. Itin nekokybiškos iliustracijos: P. Kalpoko „Rami diena“ reprodukcija, nespaltotos nuotraukos (p.26), aitvaras (p.10), 2 pav. pavaizduotas ženklas (p.42), nuotraukos (p.83) ir nuotrauka (p.42). Jas sutvarkius, vadovėlis taptų patrauklesnis.

Temos „Mozaikos, mozaikos“ 3 užduotyje parašyta „Mozaikos technika sukurkite...“, o toliau rodoma, kaip popieriaus aplikacijos technika kuriamas jūrų arkliukas (p. 37). Panašus netikslumas ir p. 84 - tik ten jau kuriamas atspaudas.

Temoje „Linijos – gamtos stebuklas“ (p.16) gražiai kalbama apie linijas, o 3 užduotyje duodama užduotis, kur dominuoja spalva. Tikslingiau medžio lapų atspaudus daryti juoda arba viena iš spalvų, kad dėmesys būtų linijai, o ne spalvai. Gal šioje vietoje net vertėtų pakalbėti apie grafiką ir jos tiražavimą?

Vadovėlis bus modernus, nes jame pateikiama informacija skatina mokinių susidomėjimą, norą pažinti ir mokytis, sieti mokymosi medžiagą su patirtimi. Rankraštyje yra pakankamai informacijos ir instrukcijų, kad mokinys galėtų savarankiškai mokytis ir įsivertinti.

Išvada

Pateiktas vertinti Jurgos Sidabrienės, Romos Drakšienės „Tišku tašku“ serijos dailės ir technologijų vadovėlio 2 klasei rankraštis atitinka Mokyklų aprūpinimo bendrojo lavinimo dalykų vadovėliais ir mokymo priemonėmis tvarkos aprašo (Žin., 2009 Nr.61-2450) 5 punkte nurodytus reikalavimus. Jis atitinka Bendrosiose programose keliamus ugdymo tikslus ir laukiamus

Kopija tikra: D.Š.

rezultatus, yra šiuolaikiškas, sudaro galimybes ugdyti mokinių kritinio mąstymo, problemų sprendimo, kūrybiškumo gebėjimus.

Dirbdami su šiuo vadovėliu mokytojai galės ugdyti mokinių bendruosius bei specifinius dailės ir technologijų gebėjimus, diferencijuoti užduotis.

Dailės mokytoja metodininkė

Nijolė Trinkūnienė

2010-10-08

*Kopija teikia: Ekspertinio vertinimo skyriaus
metodininkė Natalija Ditkevičiūtė
D.T.*